

PLANINSKI VESTNIK

GLASILO „SLOVENSKEGA
PLANINSKEGA DRUŠTVA“

XXIV. LETNIK 1924 ŠTEV. 6

Plezalne ture v vzhodnih Julijskih in v Kamniških planinah.

Dr. Klement Jug.

(Dalje.)

Bila je šesta ura zjutraj, ko smo pričeli plezati. Krasno poletno jutro nas je navduševalo. Le par majhnih rdečkastih oblakov je kazalo na možnost, da se vreme preobrne. Pa za to se še zmenili nismo.

Pred nami so se vrstili kamini in žlebovi drug za drugim proti vrhu. Nismo pa šli takoj vanje, marveč smo pričeli plezati raje desno od prvega kamina po skalah vzporedno ž njim navzgor, ker so te skale za plezanje ugodnejše. Ko smo preplezali tako kakih 50 metrov in je bila višina prvih kaminov za nami, sem zavil na levo v tesen, skoro navpičen in odprt kamin. Z gvozdenjem (Stemmen) ni bilo v njem nič, pač pa je bila skala trdna in je nudila tu in tam kak oprimek, tako da se je plezalo veselo in lepo. Koncem tega kamina je bil takoj drugi, manjši in podoben kamin, pravzaprav le nadaljevanje prejšnjega. Iz tega kamina smo prišli potem na polico, šli po tej nekoliko na desno in zavili nato v steno navzgor.

Skala je bila povsod trdna in zanesljiva, le ponekod je nudila premalo oprimkov, tako da si je bilo treba pomagati s trenjem obleke, z upiranjem z dlanmi ob raskave ploskve itd. Posebno zame, ki sem precej krajši od obeh tovarišev, je bilo to sitno. Vseeno se nisem dal spraviti v zadrego, ker sem si znal spretno pomagati na druge načine, kjer mi je oprimkov zmanjkalo. Tako mi je neka skala, črez katero sta tovariša s pomočjo svojih dolgih nog kmalu prišla, skoro zaprla prehod, pa sem si pomagal s trenjem obleke, ki me je obdržalo, ko sem brez oprimka obvisel na skali in se stegnil po njej kvišku.

Stena, po kateri smo plezali, je bila položna in močno razčlenjena, polna sporadičnih polic, skal, pečin itd. Po njej smo prišli pod stolpasto pečino. Najprej smo hoteli iti pod to pečino na levo v ozek in kratek

kamin; toda skala je tam krušljiva in kamin sam nekoliko previsen. Zato smo šli na desno po polici okoli pečine, potem na levo po kratki poči (Riss) navzgor v širok žleb, ki loči omenjeno stolpasto pečino od glavne stene. Po tem žlebu, kaminčkih in stolpu smo prišli na oster grebenček, ki veže stolpasti vrh pečine s steno in tvori prepade na obe strani, proti Luknji in Cmiru.

Po grebenčku smo šli do stene, ki je izgledala na prvi pogled silno nevarna, ker je bila zelo strma, gladka in krušljiva, a se je potem izkazala kot jako ugodna, ker je bila dovolj hrapava, da so se plezalke dobro prijele majhnih in redkih robov, pa tudi nagnjena je bila ravno primerno, da se je človek lahko s celim telesom prislonil k njej in tako izrabil trenje vse obleke. Zato nismo na tem mestu nič pogrešali oprimkov.

Držali smo se na levo navzgor, koder je bila stena radi svojih navadnih in nič posebnih oblik prestopna, in smo prišli v strugo dolgega žleba, ki loči najizrazitejši del glavnega stebra v steni pod Triglavovim vrhom od ostale stene na levi, in ki vede povprečno v strmini $45-50^{\circ}$ do črne, gladke in navpične stene z majhnim in visokim vodopadom; ta stena zapira, kakor bi odsekal, od zgoraj žlebovo strugo.

V zgodnjem poletju je v celem tem žlebu eno samo nepretrgano snežišče. V našem času pa je bilo to že na mnogih mestih pretrgano. Najprej smo imeli dolgo in strmo snežišče, potem smo morali plezati po kopnem, zelo strmem in gladkem žlebu, ki v njem nele ni oprimkov, marveč so skale od vode in snega naravnost uglajene. Potem je prišlo spet snežišče, pri katerem smo si nekoliko odpočili in posrkali iz snega nekaj vode. In končno je bil zopet kopen žleb, ki smo po njem prišli do zadnjega snežišča že pod vodopadom.

To zadnje snežišče je bilo spodaj votlo in je pod njim curljal potoček izpod vodopada. Še pod snežiščem smo se nekoliko ustavili, si napolnili steklenice z vodo in si nato ogledali situacijo. Do tu sem je šlo vse gladko in lahko, kakor pri normalnih plezalnih turah. Vrvi nam niso še nič služile. Glavno je bilo gotovo še pred nami, ker v Triglavski steni je povsod najtežavnejši zadnji del, kjer postaja stena čedalje bolj navpična in čedalje manj razčlenjena.

Pred nami je bila neprestopna črna stena. Od leve strani je padal črez njo šibek vodopad, na desni spodaj pa je bila v njej črna pokončna skalnata votlina, ki mi je zbudila pozornost iz dveh razlogov: prvič si nisem znal razložiti njene čudne oblike in drugič mi je prišlo na misel, da bi se mogoče dalo po njej gori plezati. Pa ni bilo časa, da bi se s tem dalje ukvarjal, ker je naša namera kazala drugam.

Ne levo so držale mimo črne stene lahko prestopne skale in police. Domnevali smo, da bi se dalo v tej smeri priti do Tumove

smeri, ali pa desno od nje na vrh Triglavske stene. Tudi črna stena, ki je bila pred nami, bi se najbrž dala tod obiti in priti nad njo spet na desno v steber, ki je tvoril v glavnem našo smer.

Pa nismo hoteli iti na levo, marveč vztrajali smo pri svoji prvotni nameri, da gremo čimprej ven na steber, kjer nas čaka gotovo res prava stena. Zato sem se jaz kar zagnal iz žleba v skale na desni, dasi so bile precej gladke in strme. Nekaj časa je šlo še dokaj dobro, potem pa mi je zmanjkalo oprimkov. Okrog mene gladke in skoro navpične pečine, da ni bilo nikjer opore. Kake $\frac{3}{4}$ metra nad menoj pa je bil skalnat rob, za katerim je bilo ravnega prostora ravno toliko, da se je dalo na njem prosto stati in morda tudi tovariša z vrvjo zavarovati. Volkar mi je podstavil cepin tako, da mi je služila zgornja ploskev sekirice in konice kot stopinja. Stopil sem tako na cepin in se, previdno se naslanjajoč na skalo, dvigal. Dosegel sem skalnati rob in se dvignil na njega. Potem sem razvil vrv in pomagal tudi tovarišema za seboj.

Ker sem se bil pri tem navezal na vrv, nisem hotel več vrvi spravljati, prepričan, da jo bomo odslej pogosteje rabili. Ostal sem navezan na prvem koncu vrvi, zadnji konec si je navezal okrog pasu Volkar. Kajzelj se ni navezal, marveč je plezal kot srednji in si je napravil na sredi vrvi kar zanjko, v katero je vstopil vedno, ko je hotel biti med lastnim plezanjem zavarovan, a komodno izstopil iz nje, ko je plezal prvi tovariš in je on na kaki polici čakal, da se prvi tovariš kje zasidra. Zakaj je Kajzelj, ki je bil sicer dober tovariš, tako ravnal, nočem soditi, ker se nisem brigal za to, ali me spodaj zavarujeta dva tovariša ali nobeden, pač pa sem bil zadovoljen, da je bila vrv med mojim plezanjem bolj prosta.

Splezali smo po ozki polici na desno ven na steber. Na enem mestu je bila stena nad polico močno previsna. Jaz in Volkar sva stopila tam s police doli in stopala po prosti steni, ki je nudila nekaj stopinj, medtem ko sva se z rokami držala za rob police, Kajzelj pa se je podolgem zleknil po polici in se potem črvasto pomikal pod preveso naprej.

Ko smo prišli ven na steber, smo se obrnili navzgor po njem. Plezanje je bilo kolikortoliko eksponirano, vendar prijetno. Šlo je počasi, ker smo plezali izmenoma: najprej sem plezal jaz na gotovo razdaljo navzgor, se tam zasidral trdno, da bi mogel vzdržati eventuelni sunek, če bi kateri tovarišev zdrsnil ali iz kakega drugega razloga padel, in šele nato sta splezala tovariša drug za drugim za menoj.

Stena je bila silno strma. Plezali smo naravnost navzgor po skoro navpični zajedi ali plitvem in odprtem žlebu, ki sta ga tvorili dve druga

proti drugi v skoro pravem kotu naklonjeni ploskvi stene. V presledkih je tvorila ta kotasta zajeda ozke police, na katerih smo se mogli po potrebi odpočiti, eden drugega zavarovati itd. Oprimki, razpoke, stopinje in druge opore so bile sicer jako redke, toda zajede stene so bile čiste in raskave, tako da se je tam, kjer je drugih opor zmanjkovalo, dalo plezati s spretnim upiranjem dlani, komolcev, kolen in drugih delov telesa v stransko ploskev zajede. Obe steni zajede sicer nista bili druga z drugo vzporedni, kakor v kaminih, kjer se da komodno gvozdititi telo med nje, marveč je bila zajeda nazven široko odprta; toda če so stene take zajede dovolj hrapave, se da tudi po njej plezati na ta način, da se z uporom proti obema ploskvama tišči telo v kot med njima. Na tak način smo se pomikali polagoma od police do police navzgor.

Na neki točki pa le nisem mogel dalje, ker so bile stene pregladke in preveč na široko odprte, oprimka pa tudi nisem mogel doseči nobenega, dasi sem se z ozke police, na kateri smo komaj stali vsi trije, dvakrat zagnal navzgor. Ker se ni posrečilo doseči oprimkov meni, je poskusil svojo srečo Volkar, ki je precej daljši od mene. On je srečno splezal preko tega mesta in še kakih 12 metrov višje do grebenčka, ki tam izstopa iz stebre stene; šele za tem grebenčkom se je mogel Volkar ustaviti in nas primerno zavarovati.

Pri tej priliki sem zagrešil jaz hudo lahkomiselnost. Do takrat sem plezal jaz prvi in nisem nič pazil, ali sem od spodaj zavarovan ali ne. Gledal sem le, da sem tovariša zavaroval, ko sta plezala za menoj, sam pa sem plezal, kakor da se mi ne more nič zgoditi. Vsled tega sem se tako privadil misli, da se mora posrečiti vse, kar se pogumno podvzame, da mi še na misel ni prišla možnost nesreče. In tako sem pustil v neki slepi sigurnosti Volkarja plezati naprej, ne da bi ga še posebej zavaroval. Sicer je bil Volkar navezan na eden in jaz na drugi konec vrvi (Kajzelj je bil stopil iz svoje zanjke, ko je bil prišel na polico), toda polica, na kateri sem stal, je bila tako ozka, da bi ne mogel vzdržati niti najmanjšega sunka, kaj šele sunka padajočega človeškega telesa. In pomisliti je še treba, da je plezal Volkar črez tisto mesto z veliko težavo, deloma ker je bilo mesto samo res težko, in deloma ker je bil on sam že precej vznemirjen. Če bi Volkar padel, ga jaz ne bi mogel obdržati, marveč bi vrv potegnila še mene za njim v globočino. Da bi to možnost izključil, bi bil moral jaz, še preden je začel Volkar plezati, zabiti železen kavelj z obročkom (imel sem tri take s seboj) v kako špranjo in potegniti vrv skozi obroček. Toda na to misel sem prišel šele tedaj, ko sem ugledal Volkarja v nevarnosti in ko je bilo že prepozno. Potem sem zabil cepinovo konico v neko špranjo in ovil vrv okrog nje; toda to najbrž ne bi veliko izdalo. Sam

se pa iz principa nisem hotel razvezati z vrvi, ker: ali oba ali nobeden! To za kazen, ker nisem pravočasno dovolj mislil na tovariša!

Volkar je torej srečno splezal na grebenček, kjer se je potem zasidral. Šele nato sem se jaz razvezal z vrvi, da bi plezal prosto za Volkarjem. Jezilo me je namreč, da je Volkar zmagal dotično mesto brez tuje pomoči, jaz pa da ga ne bi mogel! Nenavezan sem se zagnal ob vrvi navzgor, toda zmanjkalo mi je oprimkov in drugih opor in tako sem bil prisiljen se oprijeti z desnico vrvi. Hotel sem plezati tako, da bi mi vrv služila mesto drugih opor tam, kjer bi mi teh zmanjkalo. Toda, ko sem se enkrat oprijel vrvi, sem nekoliko na njej zabingljal in tako izgubil oblast nad lastnim položajem. Z desnico sem visel na vrvi in tako sem imel samo še levico na razpolago za iskanje na tem opasnem mestu že itak tako redkih oprimkov. In tako sem popolnoma zavisel od Volkarjeve pomoči, ki je po mojih navodilih potegoval vrv k sebi in mi tako omogočil plezanje.

Ko sem priplezal do Volkarja na grebenček, mi je ta dal vrv v roke in rekel, da naj Kajzelja raje jaz vlečem navzgor. Pogledal sem mu v oči in videl, da sta ga napor in zavest skrajne nevarnosti silno vznemirila. Tudi meni je postajalo nekam tesno v duši. Ni bil kak zavesten strah za življenje, marveč neka nerazumljiva môra mi je tlačila zavest tako, da nisem mogel ne jasno misliti ne čustvovati in se odločiti. Temu težkemu razpoloženju je bilo vzrok to, da sem prej na vrvi zabingljal in izgubil oblast nad situacijo. Morejo me preganjati najhujše nevarnosti, pa bom mirno in sigurno šel svojo pot skozi nje, samo da čutim, da zavisí rešitev od moje lastne volje, ker sem s svojimi zmožnostmi v stanu obvladati vse te nevarnosti in najti pot iz njih. Ako pa postanem odvisen od slučaja ali tuje pomoči, ako ne uravnavam več sam svojega položaja po lastnem smotretem preudarku, tedaj postanem nesiguren in loti se me ono nerazpoloženje, ki ovira navadnim zemljanom izvršitev predrznega podjetja.

Na grebenčku sem se spet navezal na en konec vrvi in sem vrgel drugi konec Kajzelju. Začel je plezati in jaz sem ga vlekel z vso silo svojih rok, dasi so me te še od prejšnje situacije močno bolele in me je posebno v desnici zdajpazdaj prijemal krč. No, tudi Kajzelju najbrž ni bilo prijetno, ker ga je bilo slišati, kako spodaj kolne in se jezi.

Ko je priplezal Kajzelj za nama na vrh, se je razvezal in jaz sem vrv spravil, ker je za sedaj nismo več rabili. Tudi Kajzelja se je že močno lotevalo ono razpoloženje, ki je bilo gotovo že marsikateremu drznemu plezalcu usodno. Pa Kajzelj ima tudi to napako, da se hoče zadržeti, ko začuti hujšo nevarnost, kakor da bi mogel nevarnosti z naglico

ubežati. Tudi takrat, ko je prišel do naju na grebenček, je začel siliti, da bi šli brž naprej, tembolj, ker so se začeli zbirati okrog Škrlatice temni oblaki.

Mene je skrbelo, kako bi celo družbo spet razvedril. Kajzelj je bil razpoložen, da bi se kmalu nepremišljeno kam zaletel. Volkar je bil apatičen; očitno je imel plezanja že dovolj in bi že kmalu rad bil spet med zdravimi in veselimi ljudmi. Dokler je Volkar pogumno razpoložen, naravnost išče nevarnosti in posrečijo se mu neverjetne stvari. Toda po prvih resnih nevarnostih izgubi on to svoje razpoloženje in potem mu je vse odveč in ne vztraja več dolgo. Sploh je Volkar v detajlih zmožnejši in predrznejši od Kajzelja, zato pa manj vztrajen od njega. Jaz sem hladnokrvnejši in vztrajnejši od obeh, zato pa v posameznih zmožnostih (n. pr. orientacija, tehnika v snegu in ledu itd., kjer je posebno Kajzelj mojster) slabši od njiju. Tako je bila naša družba precej ugodno sestavljena in smo se medsebojno izpopolnjevali. Toda tudi najboljša družba ne doseže v stenah brez pravega razpoloženja veliko.

Zato sem skušal najprej samega sebe pomiriti, da bi potem lahko vplival tudi na tovariša. Sugeriral sem si, da so vse te nevarnosti malenkosti, ki jih mora igranje obvladati oni, ki hoče biti „fejst fant“ in možak. Na svetu so ljudje, ki te ljubijo in spoštujejo. Ali si vreden njihovih čustev, če tu trepetas za svoje malenkostno življenje? „Marš naprej, tu se pokaži!“ Tako sem si rekel in jo odločno udaril naprej z grebenčka v steno. Tovariša sta šla za menoj. Pri tem smo našli v skalo zabiti železen klin, dokaz, da smo najbrž na poti prvih plezalcev čez Triglavsko steno. To in potem še za plezanje ugodna skala stene je tovariša nekoliko pomirila, meni pa vrnila spet mojo samozavest in sigurnost.

Naprej smo plezali po skalah in žlebičih brez posebne nevarnosti. Skala je bila čista, trdna in z gostimi oprimki, tako da je bilo veselje plezati. Da bi dragoceno razpoloženje še povečal, sem vriskal in se norčeval iz življenja in vsega sveta. Prišlo mi je na misel, da sem si zapel grobarjevo pesem iz „Hamleta“:

„Lopato in rovnico hitro v dlan
in gosta pozdravite!
A gost je utrujen, počitka željan;
brž jamo pripravite!“

Otožna melodija in pomen te pesmi me je nekako dvignil nad življenje in mi dal veliko moralno moč. Odslej sem bil docela miren, kakor da igram partijo šaha.

(Dalje.)

V Visokih Turah.

Spisal Janko Mlakar.

(Dalje.)

Po sv. maši, ki nam jo je daroval prijatelj Ivan, in po zajtrku, ki ga nam je serviral ofrakan natarak — znamenje, da je „civilizacija“ zašla tudi v ta kot — odidemo ob šumeči Mölli navzgor. Nabrbtnike smo imeli precej natrpane, dasi smo pustili več ko polovico bremena v varstvu prijazne Velikovčanke. Visoko nad nami se je vila bela Glocknerjeva cesta, v dnu doline nad ledenim jezikom Pastirice nas pa je še vedno vabil kralj Visokih Tur.

Onstran Wolfgangovega studenca se jame steza vzpenjati precej strmo; ko postojimo slednjič nad bobnečim slapom Gössnitzfall, smo se že precej ogreli. Toda ne mudimo se dolgo, ampak jo pridno dalje pobiramo, dokler ne pridemo na malo, a lepo Bruchalpe (1518). Tu zagledamo na veliki skali na eni strani črko G, na drugi pa L.

„Vidite“, poduči nas takoj Lojze, „tu na levo se gre na Grossglockner, todi pa na vse tri Leiterköpfe; le pogledajte jih: eden, dva, tri. Mi gremo torej na levo“.

In šli smo; dobro, da samo par minut. Sumljivo se mi je zdelo, ker nas je steza vodila v stran od Grossglocknerja. Zato vzamem „vodnika“ iz žepa in ga vprašam, če grem prav. Ta pa mi pove, da pridemo po tej stezi v Gössnitztal, dočim kaže puščica s črko L. v Leitertal, skozi katero smo bili mi namenjeni.

„Nazaj!“ zakličem tovarišem. — „Kje si dobil svojo razlago teh črk, Lojze?“

„Nikjer. Jaz sem si le tako mislil.“

„Kaj bi bilo, če bi šele čez par ur zapazili, da ne gremo prav?“

„Nerodno“, glasil se je njegov ravnodušni odgovor.

Krenemo torej na desno in ko pridemo še onkraj Trogalpe (1866 m), zaslišimo pod seboj v globini bobnenje slapa Leiterfall. Ker nas je dveurna hoja užejala in nam je „ofrakani“ doli na Pošti bolj pičlo serviral, smo tu jedli iz nahrbtnika in pili iz potoka. Nato se oprtamo, gremo čez Leiterbach in se napotimo ob njegovem levem bregu navzgor.

Prišli smo namreč že v Leitertal.

Steza se imenuje Katzensteig in je potnikom delala svoje dni velike preglavice, katerih mi seveda nismo nič čutili, ker je sedaj dobro popravljena. Pod nami so ležali v strugi tuintam še plazovi, skozi katere si je voda prejedla prosto pot. Dolina je precej ozka in

nima nič posebnega na sebi. Sicer je pogled na Fuscher Kamm in Sonnblickove ledenike lep; toda mi jih nismo mogli dolgo občudovati, kajti preden smo prišli mimo Leiter-Ochsenalpe na Bergeralpe, je že jelo grmeti. Kaj sem hotel! Za vzorcem je prišlo blago, dasi ga nisem naročil. Toda, to nas ni zelo motilo, ker smo bili na kako malo nevihtico pripravljeni.

Na Bergeralpe se dolina precej odpre. Tu je tudi koroško-tirolska meja. Pot se cepi na več strani. Na levo se gre v Peischlachthal in od tod v Kals, na desno se vije precej dobro ohranjena steza proti Leiterkeesu, onkraj Leiterbacha smo videli markacije, ki vodijo čez Bergertörl v Glorerhütte; samo — svoje poti, po kateri smo bili namenjeni na Pfortscharte, nismo nikjer mogli zapaziti.

Poklical sem zopet vodnika na pomoč. Med grmenjem in bliskanjem mi je povedal, da moramo ves čas hoditi ob levem bregu Leiterbacha, dokler ga je kaj. Midva z Ivanom ga ubogava in jameva pobirati zaradi kamenja zamudne stopinje tik šumečih valov; toda Lojze jo mahne čez zeleno pobočje iskat steze, ki je pa nikjer ni. Pridruži se mu tudi France, menda iz gole hvaležnosti, ker mu je pomagal ponoči svirati.

Ko tako kolovrativa in se vijeva skozi navaljene pečine, zaslišiva naenkrat Lojzev klic.

„Idiva gori“, pravi Ivan; „najbrže sta našla pot“.

In šla sva in seveda prišla na stezo, ki smo jo bili zapustili, ker je moj vodnik dejal, da vodi na — Leiterkees. Jaz sem sicer ugovarjal, toda Lojze je imel s svojo trditvijo, da je bolje hoditi po poti, kakor poleg nje, večino, in moral sem se udati. Da mi je bilo še prijetnejše pri srcu, je jelo tudi deževati. Ako bi bilo jasno, bi bil pred nami stal Grossglockner v vsej svoji veličini; tako pa nismo videli drugega, kakor pred seboj meglo, na levi pa kakih dvesto metrov nad nami škrbino, o kateri sem jaz trdil, da mora biti Pfortscharte (2827 m); to trditev pa so tovariši zavrgli kod nedokazano. Kar zaljubljeni so sledili tej stezi, dokler ni izginila v snegu in megli.

„Kaj pa sedaj?“ vpraša Lojze in se ustavi.

„Kaj sedaj!“ ponovim jaz. „To kar bi bili morali že poprej storiti! Na levo, pa na Pfortscharte, kakor je naš načrt. Tu pa pridemo na Leiterkees, od koder se gre na Hohenwartscharte (3182 m) in od tod na Adlersruhe, toda v tem vremenu ne.“

Šli smo torej nekoliko po stezi nazaj, nato pa krenili na desno čez obilne odtoke Leiterkeesa proti škrbini. Najprej smo hodili po mehkem, potem po grušču, naposled pa po strmem snegu, ki je segal noter do vrha. Prav po nepotrebnem nas je ves čas pralo, in sicer s

pristno planinsko ploho. Odkritosrčno priznam, da sem si takrat želel: „Oh, da bi sedel v Bohinju suh in sit na svoji verandi in se radoval svoje suhosti in sitosti, ko bi videl mimo po cesti prihajati triglavske romarje, trudne, mokre in gladne!“

Ko smo prilezli na vrh, je dež nekoliko ponehal, za nami so stale megle še vedno ko zid, pred nami pa se je poskušalo celo nekoliko jasni. Globoko pod seboj zagledamo v zeleni dolini Ködnitztalski Lucknerhütte in pot, ki se vije od tod proti Stüdlhütte.

Sedaj je po strmem, z blatom namešanim grušču šlo jako hitro navzdol. Ker pa nismo hoteli preveč na višini izgubiti, smo zavili na desno in zlezli čez platasti greben Dolge Stene (Lange Wand). Tu se nam odpre lep pogled na ledeniški lom Ködnitzkeesa in na Wanitscharte, v kateri zagledamo Stüdlovo kočo (2803 m). Lovili smo se pa precej časa po valovitih zelenih tleh, preden smo iztaknili stezo, ki nas je pripeljala na prod ledenika.

Ako bi bilo lepo vreme, bi bili splezali sedaj nazaj na greben Dolge Stene, in z vrvmi zavarovani Mürtztalersteig bi nas bil pripeljal naravnost na Adlersruhe. Toda od Kalsa sem so se jeli zopet valiti težki deževni oblaki; tudi je začelo grmeti in vrh tega bi nas gori nekje v zračnih stenah zajela noč. Kazalo nam torej ni nič drugega, kakor zateči se v Stüdlovo kočo. Zato krenemo ostro na levo po produ; ko smo potem deloma po kamenitih, deloma po sneženih mostovih prekoračili mnogoštevilne ledenikove odtoke, stopimo slednjič na udobno stezo, ki se vije v neštevilnih ovinkih proti koči. Zadeli smo pa dobro; kajti začelo je ravno zopet padati, ko smo prisopihali pod varno streho.

V koči so imeli godbo in ples. „Damam“ ni bilo treba sedeti, kajti bili sta samo dve, oskrbnica in dekla, „gospodov“ pa šest, štirje nosači pa dva vodnika. Vrteli se se po kuhinji, da so ponve šklepetale in se stene tresle. Postrežba vsled „domače veselice“ ni veliko trpela, dasi smo videli, da bi oskrbnica najraje videla, ko bi bili ta večer „ob svojem“.

Drugo jutro je bilo vreme bolj „tako, tako“. Zahodnjik je še vedno močno pihal in vrhovom njihove meglene kučme sedaj privzdigoval, sedaj zopet tlačil čez ušesa, kakor delajo nagajivi paglavci svojim slabejšim tovarišem. Od Grossglocknerja se je videl samo še Luisenkopf, vse drugo je bilo zagrnjeno.

Ker nam ni drugega kazalo, smo si naprtili tisto breme, ki se imenuje potrpežljivost, in odšli po strmi stezi proti Ködnitzkeesu. Kmalu pridemo do snega, v katerem je bila krasna gaz. Pri Luisenkopfu se izognemo megli in stopimo na ledenik. Daleč pred nami so se

pomikale tri črne točke, ki so se pa kmalu ustavile tam, kjer se ledenik neha ob strmih skalah Adlersruhe. Bili so to trije nosači, ki so precej pred nami zapustili Stüdlhütte. Čudno se nam je zdelo, kaj se mude toliko časa pod steno; kajti šele črez dolgo so se povzpeli na greben in izginili v megli.

Ko smo pa sami prišli črez ledenik, smo se takoj nehali čuditi. Dostop do stene so nam navidezno zapirale razpoke, ki so nam grozile na vseh straneh. Toda nas niso posebno zamudile. Zakaj, sledovi nosačev so nas hitro in varno privedli do temnih pečin. Z rokami in s koleni si pomagamo po mokrih tleh na Mürtztalersteig, nato pa tudi mi vstopimo v meglo.

„Steza“ sicer ni taka, kakor smo jih navajeni v naših planinah, in se da tuintam le težko izslediti; toda priznati moram, da je na vseh опасных mestih dobro zavarovana.

Čim bolj smo se bližali grebenu, tem huje je pritiskal zahodnjik. Ko pa pridemo nanj, nas sprejme pravi vihar, ki je takoj zahteval svojo žrtev — Ivanov klobuk. Meni ga ni mogel vzeti, ker hodim v gorah vedno gologlav, odkar mi je na Schwarzensteinu vihar snel lep, nov klobuk, ki sem si ga ravnokar prvikrat poveznil na glavo, boječ se vnetja svojih las. Zato se je tudi Ivan takoj potolažil ob svoji izgubi, ko si je ogledal moje izkušene, utrjene lase na strnišču moje glave.

Brilo je vedno silneje, tudi mráz je postajal vedno občutljivejši. Sveži sneg, ki je pokrival skale, in zamrle žice nas niso mogle nič kaj ogreti. O lepem vremenu pa mora biti ta pot krasna. Pred seboj zreš Grossglockner, globoko pod seboj pa vidiš na levi Ködnitzkees, na desni Leiterkees. Meni pač ni dano, da bi bil kdaj deležen te krasote. Kajti, ko sem l. 1899. plezal todi gor in dol, je bil sneg ravno tako svež, žice ravno tako mrzle; tudi premer obzorja je meril komaj dvajset metrov. Samo vihar je še huje divjal; z vodnikom sva se morala večkrat oklepati skalovja, da sva se ubranila močnejših sunkov. Taka pot je vedno dolga, akoravno je v resnici kratka.

Zato se je tudi nam zdelo, da smo se borili z viharjem in mrazom odstotek prave večnosti, ko smo po debeli uri, odkar smo stopili v skale, zagledali pred seboj Erzherzog-Johann-Hütte na Adlersruhe (3465 m).

Koča je bila polna turistov, ki so hiteli jesti in piti, kakor da so prišli iz dežele, kjer vlada lakota. Kaj se hoče! Ako prideš po dolgi borbi z viharjem, s snegom in z mrazom, truden in prezebel v kočo, so trda klop, topla soba, gorka pijača in dober založaj užitki, kakor jih doma v dolini težko najdeš.

Nekaj turistov je priropotalo v obednico z vestjo, da z Grossglocknerjem ni nič. Zavrnili sta jih novozapadli sneg in megla.

„Lepo vreme si mi naredil“, mi pravi Lojze in potegne iz pipice, četudi mu ni vlekla; „včeraj dež in babje pšeno, danes vihar in meglo! Le tako naprej, in naša tura nam bo ostala v najlepšem spominu!“

Vščipnil me je v živo. Zato vstanem in grem ven pred kočo gledat, če bi se dalo vreme kaj popraviti. Brilo je še vedno in tudi megla se ni še prav nič umaknila. Stopical sem po snegu gor in dol ter premišljeval, od kod to, da koledar kar vselej ugame, kadar napoveduje slabo vreme; kadar pa kaže „lepo“, se zmoti. Med tem sem meglo grdo gledal in lepo prosil, naj se izgubi in — odplava doli proti jugu. Tam naj pa objame Kredarico s Triglavom vred in pozdravi v „Aljaževem kotu“ moje brate v skupnem delu z okovankami, cepinom in nahrbtnikom; odkritosrčno sem jim želel istega užitka, kakor smo ga to jutro mi okusili, ko smo prišli iz viharja v zavetje. Ta misel pa mi je zbudila v srcu željo po prijetnem občutju, ki ga v premraženem človeku povzroči dobra obednica; zato sem obrnil neubogljivi megli hrbet in se vrnil v kočo.

Lojze je med tem popravil pipo. Zadovoljno je pihal in veselo pripovedoval svojima tovarišema, kako toplo in solčno je bilo pred leti, ko je sedel zunaj koče in gledal na Grossglockner. Za skomine, ki jih jima je s tem delal, se v svoji prijaznosti ni nič menil. Ko je pa pokadil pipo, iztrka iz nje pepel, jo vtakne v svoj žep in pravi:

„Sedaj pa gremo.“

„Kam?“ vpraša Ivan.

„Kam neki? Na vrh!“

In šli smo. Iz dveh vrvi smo naredili eno, se nanjo navezali in se potopili v meglo. Gaz, katero so naredile partije, ki so bile pred nami, nam je precej olajšala pot. Izprva nas je zeblo; ko pa je strmina bolj in bolj rasla, nam je sčasoma postalo še preveč toplo.

Onstran napol zasnežene razpoke zaslišimo nad seboj glasove. Tudi žensko vikanje se je mešalo vmes. Kmalu zagledamo tri gospode z eno damo, ki so se silno oprezno in počasi spuščali po strmini navzdol. Rekli so nam, da so se obrnili, ker se jim ni zdelo vredno v megli lezti na vrh. Umaknili smo se jim in čakali, da so mimo zlezli, kar nas je precej zamudilo; nato smo nadaljevali pot. Ko pridemo na Kleinglockner, zaslišimo iz megle klice, ki so nam veleli, naj počakamo. Partija šestih hribolazcev je lezla ravno z vrha v Glocknerscharte. Zato sedemo po skalah, ki so bile tu popolnoma kopne, in se ozremo doli v škrbino, ki se je še precej dobro razločila.

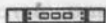
Bila je popolnoma v snegu. Tudi žice, s katerimi je zavarovana, so bile zametene. Trajalo je precej dolgo, preden smo zagledali prvega hribolazca na ozki sneženi „brvi“. Ko prileze k nam, nas hitro potolaži, češ, da pride zadnji za njim če ne preje, pa vsaj v tri četrt urah.

Imeli so namreč med seboj plašljivca, ki jim je dal veliko opraviti. Ko je lezel čez škrbino, so mu razpeli eno vrv, da jo je rabil kot ograjo, na drugi sta ga pa dva držala. Nato ga z združenimi močmi privlečejo do nas. Tu se najprej globoko oddahne, potem se potiplje po udih, če so še celi; nato pa pravi:

„Gospodje, če imate kaj več pameti kakor ti-le moji tovariši z menoj vred, ne hodite tja čez; kajti meglo lahko tudi tu občudujete, kaj več pa tam ne bodete videli. Seveda, ako vas veseli laziti po skalah in snegu v vednem strahu, kdaj se vam izpodrsne, potem pa le pojte. Želim vam veliko zabave na tem potu, kakor sem jo imel jaz. Kar se pa mene tiče, prisegam slovesno pri tej-le vrvi, na kateri me že dva dni gonijo kakor junca, da se na taka zračna pota nikdar več ne podam. Heil, meine Herren!“

Mi smo si njegove opomine vzeli tako k srcu, da smo takoj jeli lezti v škrbino. Šlo je veliko lažje in hitreje, kakor smo pričakovali; kajti skale so bile le tuintam s snegom in ledom pokrite. Zlasti škrbina, „die Berüchtigte“, je bila to pot popolnoma nedolžna. Da bi nas ne bila prijala izkušnja, posankati se brez sank na levo na Teischnitzkees ali pa na desno proti Pasterzi, smo kar stekli črez. Nato smo še malo potelovadili po klinih, ki zaljšajo nekatere strme skale, in smo bili pri križu, ki gleda daleč okrog po devetih deželah.

(Dalje prih.)

Nesreča pod Triglavom.

(† Ante Lenarčič.) — V. T.

Dne 15. aprila t. l. se je napotila družba 7 navdušenih planincev tja v višine, proti temenu mogočnega Triglava, želeč, polezti mu na snežnobelo plešo. Izborni so bili opremljeni s krpljami in derezami in spremljala jih je najboljša volja. Ko so proti večeru izstopili v Mojstrani, so se nekoliko začudili z oblaki zastrtemu zapadu, vendar so krenili prepevajoč in vriskajoč proti podnožju orjaka. — Luna se je sicer previdno skrivala za oblaki, a je dovolj jasno svetila udirajočim se turistom, ki so morali po nanovo zapadlem snegu gaziti pot proti Klinu. Okoli 10. ure ponoči so prispeli v bajto na koncu Klina. Zakurili so si ogenj, se šalili in prepevali, dokler jih ni, že proti jutru, zajel spanec in jih odnesel na lahnih perotih v pozabljenje.

Naslednjega jutra je odšla vsa karavana v najlepšem vremenu in v živahni podjetnosti dalje. — Na krpljah so se spočetka precej udirali; no, čim višje so prihajali, tem trši je bil sneg, tem hitreje so napredovali. Dobre tri ure so bili na nogah, a imeli so naravnost ogromno pot za seboj. Nahajali so se tik pod Peklom, baš pred strmim, ozkim žlebom, ki jih je po par korakih privedel na položnejša tla, po katerih bi v kratkem prispeli do Staničeve koče in dalje do Kredarice.

A ušoda je hotela drugače. Solnce je pričelo pripekati, dasi ni bila še 9. ura. Žeja se jih je pollaščala. Tam, kake tri korake od njih, pa je bila skala, preko katere je curljala voda. Kdo bi se upiral naravnemu nagonu? Trije so krenili tja. Lojze in Vladimir sta se ravno napila, ko je zavpil Ante Lenarčič, tik za njima stoječ, z mirnim glasom: »Pozor!« — Ozrla sta se kvišku in zapazila dobro pest debel kamen frčati proti njima. V momentu sta Vladimir in Lojze ležala na tleh, a v tem je treščilo tik nad njima v skalo. Ozrla sta se — in glej! Ante je padel in držal po strmini kakih 20 m navzdol, a za njim se je širila krvava proga. Vsi so pustili nahrbtnike pri skali in so odpravili k tovarišu. Čelo je imel prebito in se ni ganil. Kamen, ki je treščil v skalo, se je pravokotno odbil — njemu ravno v čelo.

† Ante Lenarčič.

Zmeda je zavladala; vendar so ga obvezali, kolikor so ga mogli, poslali Slavkota iz višine po rešilno ekspedicijo v Mojstrano, zavili Anteja v peterine, ga ovili z vrvmi in ga pričeli ob $\frac{3}{4}$ 10. uri spuščati. Lojze ga je vlekel spredaj, Stanko je asistiral in ga držal na vrvi. Kot zadnji se je šibil Vladimir pod dvojnimi bremenom, obložen še s ponesrečenčevimi planinskimi potrebščinami.

Poti navzdol ne bom popisoval. Bila je za vse strašna, najmučnejša, a tudi najnapornejša. Solnce je sneg omehčalo, da so se udirali globoko v sneg s krpljami, ki so jih komaj vlačili na dan. Padali so; na obeh straneh pa so grmeli raz sten plazovi in ropotali v dolino. Za nevarnosti pa se niso več brigali. Če bi jih posul plaz?! Nič zato! Bili so čisto apatični.

Okoli 2. ure popoldne so prispeli popolnoma zbiti v bajto. Stanko je obvezal Anteja, ki je v obraz ves zatekel. Zavedel se ni nič. Pač pa je blodil vso pot z vrha v dolino. Nahajal se je še vedno v onem vselem razpoloženju, ki ga je čutil navzgor gredé. »Zakaj ne bi peli?« in poskušal je peti. »Šli smo na Triglav, bilo je sijajno«. Taki stavki so mu silili preko krvavih usten...

Ob 4. uri popoldan je prišla rešilna ekspedicija najboljših slovenskih vodnikov pod vodstvom nad vse požrtvovalnega gospoda hotelirja Rabiča. Preložili so ranjenca na nosilnice in ga odnesli. Tovariši so tibo odšli za njimi.

V Mojstrani je nudil ponesrečencu prvo pomoč dr. Kogoj, ki je prihitel z Jesenic; rano je spoznal za smrtno: črepinja prebita, pretres in raztrganje možganskih niti in poleg tega hudo notranje krvavenje. — G. duhovni svetnik, župnik

Aljaž je podelil umirajočemu poslednje olje, ravnatelj cementne tovarne g. Winzig je preskrbel voznika, da so se hitro odpeljali v Jesenice, kjer so k nesreči zamudili vlak. Morali so ranjenca oddati v bolnico na Savo; tam je Ante ob 10. uri zvečer za dobljenimi poškodbami ob strani tovariša preminul. —

Pogreb predragega sina, tovariša in prijatelja se je vršil na veliko soboto. Mnogo občinstva se je udeležilo pogreba in spremilo na zadnjo pot prezgodnjo žrtev zavrtnih planin. Triglav se je skril v soparico, da ne bi videl svoje žrtve, dočim so se Kamniške planine kar najlepše bliščale in so pošiljale ljubemu obiskovalcu zadnje pozdrave. Pretresujoče je bilo slovo prijateljev in sošolcev ob odprtem grobu. Vse so pa ganile besede tov. Iskre, ki se je poslovil v imenu »Preporoda« od njega: »Dragi Ante! Postavili Ti bomo spomenik, velik in lep, in vedi, da bo krasen, ker bo sestojal iz skal najvišjih vrhov. Mi Tvoji tovariši Ti bomo prinašali z vsake ture skalo istega vrha; polagali Ti jih bomo na gomilo, da bo skalnata gromada rastla v mogočno piramido. Obkrožajo Tvoj grob planine in žrtvovati bodo morale za Tvoj spomenik; Ti pa, dragi Ante, spavaj nežno v njih okrilju; saj si jih ljubil tako iskreno, da se nisi strašil žrtvovati svojega mladega življenja. Zasadili Ti bomo planinskih cvetk, obiskovali Te in se pogovarjali s Teboj. In živel boš med nami in Tvoje ideje nas bodo vodile v daljavo naprej.«

Pokojni Ante Lenarčič, sin g. prof. A. Lenarčiča, je bil eden najnavdušenejših turistov. Bil je učenec VIII. razreda humanist. gimnazije v Ljubljani; tik pred maturo, ki bi je bil kot odličen dijak brzkone oproščen, ga je dohitela smrt. Bil je navdušen član in bivši odbornik Preporoda, predsednik F. S. na I. drž. gimnaziji, član Sokola in član Slovenskega Planinskega Društva.

Kdor ga je poznal, ga je moral vzljubiti. Njegov humor in njegova veselost, in zopet njegov molk in globočina njegove duše — to mu je pridobilo splošno priljubljenost. Izgubili so prijatelji prijatelja, kdo jim ga naj nadomesti?

Blag mu spomin! Prizadeti rodbini pa najiskrenejše sožalje.

Tem potom se zahvaljujemo mi, tovariši s ture, vsem, ki so nam pripomogli s čimerkoli na poslednji poti dragega Anteja, predvsem pa g. Rabiču, hotelirju »Triglava« v Mojstrani, za njegovo prvo pomoč, za trud in za krasni venec, gg. vodnikom rešilne ekspedicije, g. Winzigu, ravnatelju cementne tovarne, za njegovo prizadevanje in pomoč, g. župniku Aljažu za zadnja tolažila sv. vere in g. upravitelju privatne bolnice na Savi za sprejem ranjenca in za pomoč pri pogrebu. — Najiskrenejša hvala! — Tovariši.

Čez hrib in dol.

»Izpod Triglava.«

(Dalje.)

Ko je bilo končno že vse kuhano in na mizo postavljeno, se je šele gospodu kolegu poljubilo vstati in prikrevsati v kuhinjo. In uživala sva, da je bilo kaj! Po pospravljenem zajutru mi je kot strog zaupnik S. P. D. svečano ukazal, da počedim in pomijem vse lonce in ponve, pomedem vse šobe, umijem štedilnik,

sploh naredim, kar se spodobi. Lotila sva se oba tega posla in kmalu je bil zopet napravljen red, kakršnega ni bilo niti preje, ko sva došla v kočo.

Solnce je s svojimi prvimi žarki že pogledovalo zvedavo na Velo Polje, ko sva slednjič zapustila gostoljubno kočo. Opustila sva zaenkrat misel na povratek preko Mojstrane, ker si nisva upala preko Vratc priti v Gornjo Krmo. Zato sva sklenila, da prebijeva današnji dan na pod nama ležečem Velem Polju, v tem lepem kotičku Triglavskega kraljestva.

Sneg je bil zmrznjen in naju je imenitno držal. Kar peš sva jo zavila navzdol, šele malo pred stanovi sva si navezala smuči. To je šlo! Kar naenkrat sva že križarila okoli stanov. Med tem pa je solnčece prikukalo izza Tosca in prijetna toplota naju je objela. Pustila sva nahrbtnike pri stanovih in odšla proti Velski dolini. Od tam sva se prečkoma vrnila precej visoko v smeri sedla Krme, kamor pa ni bilo moči dospeti vsled silne strmine in mogočnih plazov. Spustila sva se torej nazaj proti stanovom, kamor sva prišla vsa osolzena, da nisva že skoraj nič več videla in da nama je kar piskalo po ušesih; s tako brzino sva se peljala navzdol.

Vozarila sva torej še dalje po Velem Polju okoli stanov. Fotograf je seveda zopet začel s postavljanjem svojega kanona, da bi »gor jemal.« Prav povsod ga je bilo dovolj s tistim »kukalom«, enkrat, še vem, pa je bilo vse skupaj na tleh: mašina, smuči, stojalo, palice in še fotograf zraven, zadnji pa tako, da je njegov nos zavzemal pozicijo lemeža pri plugu. »Pa kaj nos?! Da le »parat« ni polomljen, pa bo vse dobro,« to je bila prva skrb. K sreči je bilo oboje še celo, nos in »parat«. In koliko je bilo smeha!

Potem sva se lotila skakanja na smučih. Poskušala sva predvsem naučiti se Kristjania-skoka, ki ga je bilo treba narediti ravno pred enim izmed stanov. Parkrat je šlo precej dobro obema, enkrat je pa le malo manjkalo, da nisem kar naravnost pri zaprtih vratih telebnil v stan. S tako velikansko brzino sem privozil pred stan, da sem popolnoma pozabil na skok na desno, zato je pa sledil »Kristjania« z glavo — v vrata! O Kriste! Sedaj se je fotograf meni krohotal na vse grlo, tako da je celo pozabil ustreliti ta prizor.

Okoli poldneva nama je postalo kar vroče; odložila sva vrhnjo obleko, nazadnje sva si še rokave zavihala. V dolinah pa je tiste dni vladal precej občuten mraz. Prej nisem verjel, a danes vem, da:

Ko dolince megla krije,
na planinah solnce sije.

»Ručala«, po domače »južnala«, sva pred enim izmed stanov zunaj na solncu. Pa povem, da bi ne zamenjal tistega kosila za noben dvorni obed; tako je bilo to lepo in prijetno. Čuvali so naju velikani: Triglav, Vernar, Tosc, Mišelj vrh, Kanjavec in drugi, povsod vse odeto v praznično odelo, vse pobeljeno, dol je bel in breg. Ogrevalo naju je žarko planinsko solnce in obdajala naju je sveta tišina. Le včasih je bilo čuti glas krokarja na vrhuncih Vernarja...

Tu mir, zadovoljnost in pókoj srcá,
tu sréča, veselje in móč je domá!
Kolegi, turisti! Ne bójte se zíme!
Oglejte vsaj énkrat si v snegu planine!

Poldné je že minilo, ko sva se slednjič poslovila od Velega Polja in odsmu-kala proti Malemu Polju. Mali potoček, ki namaka zeleno ravninico poleti, je izginil

pod debelo snežno plastjo. Za spomin, da sva ga posetila še celo v zimi, sva mu zapustila ravno v okolici izvira vsak svojo fotografijo v snegu. Oba sva namreč skoro na enem in istem kraju napravila v sneg velikansko »piko« (glasom smučarskega izrazoslovja).

Parkrat sva šla gori in doli, nekaj časa se jezila, malo tudi klela povrh, ker nama smučke niso nič kaj parirale; omehečan sneg se jih je namreč zelo prijemal. Dospela sva na mesto, kjer pot zapušča Velo Polje in se po globoki grapi prevali strmo navzdol na Jurjevčevo Vrtačo. Še enkrat sva se ozrla na Triglav in njegovo kraljestvo, ki ga je obžarjalo žarko sonce, še enkrat ga je Bavant »gor vzel« in: »Z Bogom!«

Pot je bila zdaj prestrma; odstraniti sva morala smučke in navezati krpice, bolj spodaj pa dodati še dereze, da sva zamogla priti preko najgršega dela poti. Krav oddahnila sva se, ko sva se ustavila pred že na pol pourto pastirsko bajto pod previsečo skalo na Vrtači. Založila sva tu svoja železca in popila zadnji čaj. Namazala sva ponovno smučke in jih zopet natvezla. Torej naprej! Fotograf prvi, jaz za njim. Ko biisk sva prevozila Vrtačo, smuknila preko par plazov, ki so se pripeljali izpod Velikega Stoga in bila oba naenkrat v snegu. Pred nama je namreč zazijala globoka kota in ker ni bilo mogoče drugače ustaviti, sva se oba kratkomalo prekucnila v sneg, ki je bil tu k sreči mehak in sipek.

Kako priti doli? Kar naravnost se spustiti, je bilo opasno, ker bi se vsled velike brzine ne bilo mogoče umakniti posameznim grmom, ki so gledali iz snega. Prečkala sva torej lepo v serpentinah navzdol. Šele na dnu kotanje sva pustila smučkam prosti tek in odrzel sem naprej z velikansko hitrico. Nisem mogel veliko paziti, šlo je gori in doli, čez grmovja, skale, plazove, štorove; ves solzan sem se le s težavo ustavil vrh strmega roba nad Spodnjo Vrtačo. Kolega je privozil takoj za menoj po mojem tiru z brzino, da sem se mu komaj umaknil.

Namen sva imela, da pogledava še na planino Krstenico; zato je bilo treba kakih 50 m navzgor, kar pa je bilo tudi velikanska pokora za oba. Sneg je bil sipek ko moka, pod nama prepad pod Sp. Vrtačo, drevja za oporo zelo malo, smučki so pa drčale vsled sipkega snega. Precej truda naju je veljalo, preden sva se pribasala na vrh v gozd, kjer naju je čakalo zopet drugo trpljenje. Prav nič ni bilo prijetno gledati na noge in pred sebe ter iskati poti med gostim grmovjem in drevjem. Ako si gledal, kje se boš z obrazom srečno prerinil skozi grmovje, si se z »dilcami« na nogah zapletel med vejevje grmovja, ali pa je bilo narobe. K sreči ta križev pot ni dolgo trajal in sva se oba prav zadovoljila, ko sva globoko pod seboj opazila senožeti pod planino »na Krstenici«. Treba je bilo zopet odvezati smučki, navezati krpice in jo udariti navzdol. V svoji preveliki gorečnosti pa sva jo zavila preveč na desno in sva prišla nad skalovje, kjer nisva mogla priti čez. Treba ga je bilo v velikem polkrogu obiti na levo, da sva slednjič le srečno pricepetala na prosto.

Še enkrat sva si navezala smučki, ki so naju v hitrem teku ponesle preko valovitih senožeti navzdol in le malo je manjkalo, pa bi jo bil zavozil koncem senožeti med bukovje na strminah, ki oklepajo dolino Voje. Komaj sem se ustavil, tako je šlo.

Pred nama je bila sedaj strma pot navzdol. Toraj smučke na rame, navezati dereze in hajdi dalje! Po strmi poti navzdol grede sem pač mislil na one, ki so tu vozili seno v dolino. To mora iti navzdol!

Poslednji žarki so poljubljali Črno Prst in njene sosede, ko sva dospela v konec doline Voje in mrak je že nastopal, ko sva vstopila v pastirski stan Tišavovega očeta iz Fužine. Mož je star že črez 80 let, pa je vso zimo prebil na Vojah, kjer je pasel in krmil koze. Prav vesel naju je bil in nama je z velikim veseljem v zameno za tobak prinesel poln kotlič kozjega mleka. V kratkem času je zavrel nad ognjiščem, in večerjo sva imela oba imenitno. Obema je po celodnevem trudu teknilo izvrstno.

Precej časa sva posedala pri dobrovoljnem možu, marsikaj je povedal, ni pa naju mogel dovolj zahvaliti za tobak, ki ga je mož pogrešal že nekaj dni. Trda noč je bila zunaj, ko sva se poslovila od njega in odrinila. Srečno sva dospela v Fužino; »fužinarski škranček«, danes že ranjka »Mihovka«, nama je prav gostoljubno postregla vsakemu »s šteklcem ta boljšega.« Pozno je že bilo, ko sva se ločila...

Polnoč je brnelo v Bistriškem zvoniku, ko sem stopil s kolesa pred stanovanjem in ne dolgo potem me je objel angelj miru in počitka ter me na svojih lahnihi perotih ponesel v kraljestvo sanj.

Franjek Bohinjski Š.

(Konec prih.)

Obzor.

Prva izložba Srpskog Planinarskog Društva u Beogradu. — Od svih Južnih Slovena planinarstvo u Srbiji i kod Srba je najmlađe. Ali kada se uzmu u obzir teške političke prilike, u kojima se ova zemlja nalazila pre oslobođenja i ujedinjenja, kada se sva snaga i države i celog naroda skoncentrisala na jednu veliku misao: na misao oslobođenja i ujedinjenja, onda se mora mnogi i mnogi propusti da oprostite. Tako je i sa planinarstvom. Tako je u Srbiji Srpsko Planinarsko Društvo osnovano 1901. g., pa obnovljeno 1909., ipak pravi rad je počelo 1923. g. i tako je lepo za ovo kratko vreme napredovalo, da je priredilo i prvu svoju izložbu.

Izložba je bila u II. beogradskoj gimnaziji (u Poincaréovoj ulici) u lepoj i prostranoj svečanoj sali od 17.—29. aprila o. g. Izložbu je otvorio akademik g. Jovan M. Žujević, po struci geolog, toplim i srdačnim govorom, u kome je izrazio svoju radost, što vidi lagani ali sigurni napredak ovog lepog i tako potrebnog društva. Sokolio je planince, da istraju u započetom poslu, i njihov napor neće biti uzaludan. Posle toga su planinci otpievali dve pesme i izložba je bila otvorena.

Prvo su bili izvešeni slikarski radovi, rađeni masnom bojom, a čiji su motivi uzeti sa srpskih planina. Tu vidimo radove gg. Bore Stevanovića, Miodraga Petrovića, Dragoljuba Pavlovića, Milice Milivojevićeve, Bete Vukanović. Iedan lepši od drugog, što se tiče harmonije boja i utiska, koji se dobije gledajući ih. Posle toga so se ređali radovi rađeni crnom olovkom g. Alekse Vasića. tehničara i razne fotografije sa izleta članova plan. društva po pitomoj Fruškoj Gori, Rtnju, Avali, Staroj Planini. Jastrepcu, fotografije g. Nedeljka Košanina sa pograničnih planina srpsko-albanskih, Šare, Durmitora i. dr., g. dr. Rade Simonovića iz Fruške Gore, Velebita, Prenja i Čvrsnice, kojima se može zameriti to, što nisu povećane, jer bi u tom slučaju impresija bila još silnija. On je majstor

u izboru najkarakterističnijih detalja i skoro uvek snimi detalj i sa ljudima onog kraja. Snimci g. Čede Kuševića, apsolviranog filozofa, iz ravne Slavonije, sa Plitvičkih jezera, Stare Planine i ostalih krajeva istočne Srbije kao i Savinjskih Alpa, privukli su pažnju sviju posetilaca ove izložbe. Tu se moglo da vidi i starije fotografije g. Žujevića pre i posle regulisanja Đerdapa na donjem Dunavu kao i snimci iz vranjskog okruga.

Posle toga redali su si snimci iz Hrvatske i Slavonije g. Paulića i Poljaka, sa Velebita, Plitvičkih jezera, Kleka, Risnjaka, Zagrebačke Gore, Hrvatskog Primorja i pitomog Zagorja, i divnog Gorskog Kotara. Ne može čovek reći, koji su snimci bili lepši. — Dalmacija je bila dobro zastupana ne toliko planinskim vrhovima i visovima, koliko serijam karakterističnih tipova stanovništva i snimcima gradova. — Najslabije je bila zastupana Bosna i Hercegovina. Po snimcima na ovoj izložbi sudeći, čovek bi mislio, da tamo i nema planina. Do koga je krivica, da se ova pokrajina tako slabo reprezentovala, ne znamo.

Ali najlepše se i ovoga puta pokazala zemlja turisticke — Slovenija. Na stotine snimaka je bilo sa prekrasnih Slovenačkih planina: gorastasnog Triglava, Karavanki, Julijskih Alpa i Savinjskih Alpa. Mnogo slika je bilo i u boji rađenih masnom bojom, koje su zaista u onoj harmoniji boja izgledale neobično. Manje fotografije sa Pohorja, za koje nije bilo već mesta, smeštene su na naslone.

Izložena je bila i književnost planinarska Slovenaca, Hrvata i Srba kao i planinarske potrebštine razne vrste. Naročito je bio lep broj jakih planinskih cipela rađenih u Slovenačkoj. U poslednjem delu dvorane na stolu bili su diagrami o stanju, napredovanja S. P. D. i njegovim mnogobrojnim kućama kao i topografska skica puta učinjenog u julu 1923. od strane članova Srpskog Planinskog Društva u Savinjskim Alpima i nacrt ovogodišnjeg izleta na Julijske Alpe i Karavanke. Na prozorima su bile fotografije na staklu pokojnog Đoke Stanojevića, profesora univerziteta, iz raznih krajeva Srbije, koje su i umetnički i znalački izrađene. On je mnogo putovao i mnogo snimao; samo šteta što kod nas nije bilo razumevanja ni interesovanja za lepote naše zemlje te je njegov pokušaj, da izdaje fotografske albume, posle prve sveske: »Srbija u slikama« Beograd 1900. morao prestati.

Na kraju krajeva rečeno, ova prva planinarska izložba, na kojoj smo imali da gledamu celu našu lepu domovinu u slici, reprodukovanoj i živopisnoj, potpuno je uspela i posetioci njezini imali su retko uživanje naslađujući se prirodnim lepotama naše dovoljno još neproučene Otadžbine, i vreme provedeno na izložbi smatraće kao najprijatniji čas iz geografije Jugoslavije. — Kao agitaciono sredstvo za jače širenje planinarstva u Srbiji ova izložba je postigla svoju svrhu.

Dušan Jelkić.

K temu izvirnemu poročilu našega sotrudnika dostavimo sledeće podrobnosti:

Svečanost otvoritve, dne 17. aprila t. l., se je pričela s slovensko pesmijo »Na planine«. Nato je prof. Žujović, častni predsednik Srpskega Planinskega Društva, govoril o pomenu planinstva. Med prisotno publiko so bili predstavniki raznih ministrstev ter drugi odlični gostje. Nato je zapel zbor planincev-pevcev Ipavčevo »Savsko«; s tem je bila svečanost zaključena. Slovensko Planinsko Društvo je zastopal g. Badiura.

Razstavljeni predmeti so bili:

Oljnate slike in akvareli: Beta Vukovanič (1), Bora Stevanović (1), Miodrag Petrovič (3), Milica Čadjevič (3), Milica Milivojevič (3 — lepi motivi z Ohriškega jezera), Drag. Pavlovič (1 — lepa panorama Kajmakčalana) ter naš planinski slikar iz Bohinja: Valentin Hodnik, 20 motivov iz Julijskih Alp i. dr.

Fotografije, ki zavzemajo največ prostora: Dr. Nedeljko Košanin, Beograd, univerz. prof., predsednik SrPD., 28 fotografij Južne Srbije; dr. Jovan Žujevič, Beograd, univerz. prof. (eden izmed najstarejših srb. turistov): 16 fot. (13×18) iz slovite dunavske soteske Djerdab. Aleksander Vasič, Beograd: 50 komadov planinskih motivov iz Srbije in Slovenije ter 20 skic s kred. Čeda Kušević, absol. stud. phil., Vinkovci: 262 fot. (18×24) do (47×60) iz raznih izletov po Stari Srbiji, Savinjskih Alp. in okolice Vinkovcev. Dosedaj najmarljivejši in najbolji amateurfotograf SrPD. Dr. Radivoj Simonović, Sombor: 160 fot. (13×18), nabira jako marljivo sistematično razne motive iz Velebita, Hercegovine, Fruške gore. Dragocen znanstveni material! Dr. J. Krajač, Jastrebarsko: 36 fot. (18×24), dobrouspelih tipičnih motivov iz Velebita. J. Hitzthaler, Zagreb: 36 fot. iz Gorskega Kotara i. dr. pokrajin po Hrvatski. Drago Paulić, Zagreb: 10 fot. (18×24) s Plitvičkih jezer in okolice; vrlo lepo!

Oddelek slovenskih razstavljalcev je v 9 skupinah.

Janko Ravnik, prof. konservatorija: 62 motivov (povečave v velikih formatih, od teh 9 bromooljnatih tiskov, 1 pigment i. dr.). Joža Kunaver, 46 velikih povečav (od teh 1 pigment in 2 bromooljnata posnetka). — J. Škrlep, Ljubljana, 17 povečav (od teh 10 bromooljnatih posnetkov in 1 motiv v modrem tonu). — I. Holzhaecker, Kranj, 6 povečav (mimosa), 30×50. (Lepa slika iz Kranja.) — Dr. Stanko Tomiňsek, Ljubljana, 32 povečav v formatu 30×30. — Valentin Hodnik, akad. slikar, Zagreb: 50 povečav v manjših formatih. — Odsek amateurfotografov Mariborske podružnice SPD (Rotter i. dr.): 73 posnetkov iz Pohorja in ostalega Podravja. — Osrednji odbor SPD.: 16 posnetkov planinskih koč SPD. — Izmed poklicnih fotografov se je udeležil razstave samo Pelikan, fot. atelije, Celje, z motivi iz Celjske okolice.

Umetniški tisk je bil skromno zastopan; razstavil je samo Metod Badiura: 1 svetlotisk Triglava v vel. formatu in 3 heliogravire v manjših formatih.

Diapozitivi v večjih formatih so bili v manjšem številu razstavljeni po oknih, druga večja serija (80 komadov) pa je prišla do veljave na predavanju, ki ga je imel R. Badiura na novi univerzi dne 18. aprila zvečer.

Med skupinami amateurfotografov in po stenah so visele tudi mnoge reklamne slike in plakati letos v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Dubrovniku in Splitu ustanovljenih uradov »Putnik D. D.« (predprodaja železniških in parobrodskih vozovnic). Posebno pozornost je vzbujal krasno uspeli poskusni plakat Bleda, delo našega akad. slikarja Saše Šantla. in dve veliki fotografični povečavi Dubrovnika.

Turistovska literatura topot ni bila še prav skrbno zbrana.

V bodoče bo treba potniške pripomočke, vodnike i. dr. vestneje zbrati ter razstaviti.

Kartografija i. dr. grafična dela: J. Knafelc: Karta Julijskih Alp. — R. Badiura: Koncept za karto Karavank s pristno domačo nomenklaturou

in statistični diagrami: poset koč SPD v letu 1923., gibanje članstva podružnic prešlih 30 let, pregled (zgodovina) zgradbe turistovskih društev v Sloveniji v prešlih 50 letih (1874—1924), nazorni pregled planinskih postojank i. dr.

Turistovska oprema in oprava je bila še slabo zastopana.

T.

Patron planincev. V škofiji Annecy-jski se je lani (1923) praznovala tisočletnica rojstva ondi rojenega sv. Bernarda Menthonskega. Leto rojstva sicer ni točno dognano, vemo pa, da je sv. Bernard umrl 15. junija 1081; zanesljivo tudi vemo, da so mu časti svetnika bile priznane ravno pred 800 leti; priznal mu jih je škof v Novari, kjer je Bernard umrl, a v rimski seznam svetnikov je bil sprejet šele leta 1681 po papežu Inocencu X.

O priliki tisočletnice rojstva je poslal sedanji papež Pij XI., ki je sam bil, kakor je znano, navdušen veleturist, škofu v Annecy-ju dne 20. avgusta 1923 daljše apostolsko pismo, kjer proglašja sv. Bernarda Menthonskega, kot ustanovitelja svetovnoznanih planinskih hospicov (zavetišč) na Velikem in Malem Sv. Bernardu, za patrona in zaščitnika planinskih prebivalcev in planincev. V tem obsežnem in živo pisanem pismu poudarja sveti Oče, pač pod dojmom svojih spominov, z markantnimi besedami pomen planinstva. Ker nam dohajajo te besede z mesta, s kojega vseobčnostjo se ne dá meriti nobeno drugo, jih navajamo (po »Theol.-prakt. Quartalschr.« 1923, 4. zvez., str. 707) doslovno v izvirnem jeziku: »Ex omnibus exercitationibus, quibus honesta oblectatio quaeritur, nullum genus esse isto salubrius — dummodo omnis temeritas absit — ad animi valetudinem, nedum corporis. Cum dure enim laborando et ad maiorem usque tenuitatem aëris puritatemque nitendo renoventur vires ac roborentur, tum etiam fit, ut et difficultatibus omnis generis eluctandis constantior ad officia vitae vel ardua evadat animus, et illam rerum immensitatem ac speciem contemplando, quae ex Alpium sublimitate circumspicientibus patent, facile ad Deum, naturae auctorem et dominum, mens assurgat.« (V prostem prevodu se glasijo besede: »Izmed vseh vaj, v katerih iščemo dostojnega razvedrila, ne moreš nobene imenovati bolj zdrave za okrepitev duha, da o telesu niti ne govorim, nego je planinstvo, dokler se okanimo vsake neprevidne drznosti. Kajti s trdimi napori in z vedno višjim vzpenjanjem v tanjši in čistejši zrak se obnavljajo in okrepljajo moči; pa še več: boreč se s težavami vseh vrst postaja duh vztrajnejši napram tudi najtežjim življenskim dolžnostim, um pa se lahko dviga k Bogu, stvarniku in gospodarju prirode, ko zremo nazorno na ono neizmernost stvarstva, ki se odpira našemu pogledu z alpskih višin.«)

J. T.

Spomin iz svetovne vojne.

Izvrsten in pogumen turist je Vinko Zor, prej kaplan v Bohinju (Srednja vas), sedaj na Jesenicah. Nedavno mi je pripovedoval: »Bilo je ob dvanaajsti Soški ofenzivi. Srečno sem prišel skozi vojaško stražo na Velem Polju, ravno ko se je menjavala, in sem dospel s svojim tovarišem o polnoči na vrh Triglava. Tam sem ostal dve uri. Videla se je vsa grozna veličastnost bitke. Vsa pokrajina na fronti od koroške meje do morja je bila v ognju; kazale so se luči ob pokanju topov, švigale so rakete, žarometi so razsvetljevali vso okolico. Gore so se tresle od silnega groma. Groza me je prešinjala in sapa mi je zastajala.«

I. Aljaž.

Društvene vesti.

Članstvo S. P. D. — Število članov Osrednjega odbora in podružnic S. P. D. v letu 1923, po stanju z 31. XII. 1923 je sledeče:

Osrednji odbor SPD. — Ljubljana	{ rednih 3050 ustanovnih 61 }	članov
Savinjska podr. „ — Gornji Grad	454	„
Podravska „ „ — Ruše	133	„
Litijska „ „ — Litija	146	„
Selška „ „ — Dražgoše (Železniki)	250	„
Posavska „ „ — Sevnica	124	„
Radovljška „ „ — Radovljica	204	„
Mariborska „ „ — Maribor	351	„
Slov. Bistrica „ „ — Slovenska Bistrica	62	„
Kranjskogor. „ „ — Kranjska Gora	350	„
Mislinjska „ „ — Slovenjgradec	62	„
Kamniška „ „ — Kamnik	120	„
Kranjska „ „ — Kranj	309	„
Mežiška „ „ — Prevalje	107	„
Novomeška „ „ — Novo Mesto	110	„
Rogaška „ „ — Rogaska Slatina	49	„
Šaleška „ „ — Ščetanj	33	„
Tržiška „ „ — Tržič - Gorenjsko	71	„
Jeseniška „ „ — ustanovljena leta 1924	—	„

Osrednji odbor in podružnice SPD . . . skupaj 6046 članov

Statistika članov in naročnikov Osrednjega odbora SPD 1923:

	Stanje 31. XII. 1922	Odstopilo ali umrlo †	Pristopilo	Stanje 31. XII. 1923	Več ali manj
Redni člani	3041	624	633	3050	+ 9
Ustanovniki	56	† 1	6	61	+ 5
Skupaj	3097	625	639	3111	+ 14
Naročniki	854	46	322	1130	+ 276

Savinjske podružnice SPD občni zbor se je vršil dne 15. marca t. l. v Celju. Število udeležencev je pokazalo velik napredek v razumevanju pomena in namena naše podružnice. Občnega zbora se je udeležil tudi župan Celjskega mesta g. dr. Juro Hrašovec, ustanovnik g. Brunon Rotter iz Maribora in g. Rudolf Badiura, referent oddelka za ministrstvo trgovine in industrije v Ljubljani. V pozdravnem govoru se je predsednik gosp. Franc Kocbek posebno spominjal umrlega častnega člana SPD, vseučiliškega profesorja gosp. Frischaufa in je označil njegove velike zasluge za razvoj turisticke v slovenskih pokrajinah v splošnem, posebno pa v okviru naše podružnice.

O delovanju podružnice je izžrpnno poročal društveni tajnik g. Anton Z dol - šek; iz njegovega poročila posnemamo sledeče podatke:

Podružnica je imela v pretečenem letu 454 članov: 1 častnega, 9 ustanovnikov in 384 rednih. Pristopilo je 100 novih članov, kljub temu pa smo nazadovali

za 57 članov proti letu 1922, zlasti zato, ker se ponekod članarina ni pobirala. Smrt nam je vzela ustanovnika gosp. Rajmunda Brataniča, trg. v Lučah. Za kraja Hrastnik in Vransko potrebuje podružnica zanesljivih poverjenikov. Potrebno je zainteresirati čim več ljudi; pri tem ni misliti zgolj na malenkostno članarino, temveč na stvarni interes društvnikov. — Članarino za preteklo leto so pobirali v Celju g. dr. Ernest Kalan in gosp. svetnik Franc Tiller, v Žalcu pa gđ. Jana Hodnikova.

Podružnica je prejela sledeče podpore: okrajni odbor Gornjegrajski Din 500.— in za popravo ceste v Logarjevo dolino tudi Din 500.—; Posojilnica v Celju Din 375.—; Savinjska posojilnica v Žalcu Din 125.—; Posojilnica v Šmarju Din 50.—; Južnoštajerska hranilnica v Celju Din 250.— in podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celju 250.— dinarjev. Gospod Robert Diehl je podaril en sod. Naš ustanovnik g. Brunon Rotter je daroval spominske knjige za Konja, Mrzlo goro, Skuto in Brano in štambiljke za Konja, Ojstrico, Mrzlo goro, Koroške Babe, Skuto in Planjavo; za posteljo v Frischaufovem Domu pa Din 250.—. Vsem darovateljem iskrena hvala!

Delovanje podružnice se razteza na oskrbo in opremo planinskih koč, na napravo in popravo potov in raznoterosti. Podružnica ima 7 koč, dve pa od Osrednjega odbora SPD. v oskrbi. Oskrbovane kočje so bile: Korošica, Frischaufov Dom, Piskernikovo zavetišče in Mozirska koča. — Frischaufov Dom je bil oskrbovan 3 mesece. Vseh obiskovalcev je bilo 1202; od teh je bilo 1051 Slovencev, 72 Hrvatov, 30 Srbov, 27 Čehov, 16 Nemcev in šest drugih. Članov SPD. je bilo 578 in nečlanov 482. Te številke nam jasno povedo, koliko več članov bi lahko štelo SPD. Pri Frischaufovem Domu imamo vsako leto mnogo dela in popravil z vodovodom. Lesene žlebe redno poškodujejo plazovi, da moramo vstavljati novih, kakor baš v pretekli sezoni. Dom je vedno prenapolnjen; nujno je, da se preskrbita delavska koča in nekdanja nemška koča za silo s skupnimi ležišči za dijakke in skavte.

Piskernikovo zavetišče v Logarjevi dolini je bilo, kakor običajno, oskrbovano celo leto. Oskrboval ga je Fortunat Herle. Obiskovalcev je bilo 1010. Od teh je bilo 877 Slovencev, 43 Nemcev, 17 Srbov, 54 Hrvatov, 17 Čehov in 2 Ogra. V tej koči se je pomnožil inventar, med drugimi manjšimi rečmi za dve mreži iz žice. G. P. Majdič je zopet podaril kuhinjske posode, za kar mu bodi izrečena prisrčna hvala. Obisk tega zavetišča je od leta do leta večji in nam primanjkuje prenočišč. Turisti morajo ozlovoljeni oditi k Plesniku in prenočevati včasih tudi v senu. Nova zgradba v Logarjevi dolini je za našo podružnico pereče vprašanje. V garaži pri Piskernikovem zavetišču je bilo 32 avtomobilov, nekateri so stali zunaj ali pa pri Piskerniku. Naj bo tukaj tudi povedano, da eden Celjan ni hotel plačati določene takse, ki bi prišla v prid popravilu ceste v Logarsko dolino. Omeniti je treba še neko razvado, ki je po hišnem redu prepovedana. Kadar dospe večja družba, okupirajo dame kratkomalo kuhinjo; to morda koristi njihovim željam, škoduje pa občutno drugim turistom, katerim naša odrinjena kuharica ne more pripraviti jedil. V bodoče bo naš oskrbnik primoran postopati strožje, ne oziraje se na razne zamere. — Vso nošnjo za Piskernikovo zavetišče in Frischaufov Dom je preskrbel kakor prejšnja leta g. Anton Herle v Solčavi, za kar mu gre naša prisrčna hvala. — K zaključku o Logarski dolini omenimo, da likvidacija »Rinke« še ni izvršena.

Kočo na Korošici je v preteklem letu obiskalo 532 turistov, z ozirom na majhen prostor in razmeroma kratko sezono jako veliko število. K temu obisku je dosti pripomogla temeljito popravljena pot preko Konja. Ko bi se mogla v ugodnem času razširiti tudi Korošica, bi bilo to neprecenljive vrednosti. Vsekakor pa bo to prvo vprašanje, ki ga mora podružnica rešiti, ko dovrši stavljeno si nalogo v Logarski dolini. Na koči smo popravili streho s cementom, ki pa vkljub temu še nagaja. Oskrba koč je bila vzlic velikim težkočam vseskozi zadovoljiva, kakor se je opetovano slišalo od posetnikov. Od 532 obiskovalcev je bilo 509 Slovencev, 6 Srbov, 10 Hrvatov in 5 Nemcev.

Da bi razbremenili Korošico, smo dali Kocbekovo kočo na Molički planini v najem Celjski podružnici »Ferijskega Saveza«, ki je sicer nekaj storil, vendar pa se ni mogel zadostiti našemu smotru. Prenočevalo je namreč še vkljub temu 41 članov F. S. v Korošici. Upati je, da bo v bodoče organizacija F. S. svoje započeto delo v Kocbekovi koči razširila in nas laktično razbremenila.

Mozirska koč na Golteh je bila lansko leto tudi oskrbovana. Oskrboval jo je »Mozirski odsek« naše podružnice. Koča je po veliki zaslugi Mozirjanov temeljito popravljena, razširjena in lepo opremljena. Imela je 315 obiskovalcev. S svojim krasnim terenom za zimski šport je Mozirska planina privabila lepo število celjskih smučarjev.

Vse druge, tukaj neomenjene koč so več ali manj izgubile za našo podružnico svoj pomen. Postale so žrtve vojne in povojne psihoze temnih izrodov in nudijo žalostno pričo o sodobnem življu: vse naše neoskrbovane koč so ali popolnoma izropane ali tako surovo poškodovane, da od naše strani niti ni misliti na popravilo. Kaj si misli tujec, ki pride mimo takšnega kulturnega znamenja? Boljše bi bilo, če bi te koč izginile v preteklo dobo!

Vse koč je večkrat nadzoroval načelnik, dvakrat pa tajnik.

Drugo važno delovanje podružnice se nanaša na vsakoletno popravilo in markiranje potov. Temeljito se je popravila pot na Skuto. Na poti proti Streži se je zabilo 38 železnih klinov, na Streži pa napelo 40 m žice. Nadalje se je popravila pot v Turškem Zlebu in od slapa pod Rinko na Okrešelj. Naše naravno kopališče Opalnik pri Piskernikovem zavetišču, kakršnega nima nobena planinska koč, smo izboljšali ter od hiše markirali in popravili pot. — Nove markacije (rdeč krog z belo piko) smo izvršili iz Šmartnega čez Lipo na Vransko ter iz Gornjega Grada čez Pobrežje do Spodnje Rečice. Druge markacije se bodo obnovile letos.

Žalski odsek — na čelu mu g. Fr. Roblek — je nadaljeval svoje delo na popravilu ceste iz Solčave v Logarsko dolino. Več mest se je znova popravilo, pri Podbrežniku se je napravil nov most, s čimer se izogne strmemu klancu in ovinku. Veliko dela seveda še ni dovršenega. Stroški so se krili: z državno podporo 5000 Din in s prostovoljnimi doneski. Domačini pa so dali les in tlako. Največje zasluge imata posestnika Logar in Plesnik. — S popravilo te ceste smo otvorili Logarsko dolino kot izletno točko, kar priča tudi obisk, ki je od leta do leta večji. S tem pa postane potreba nove zgradbe v tej dolini aktualna. Nikakor ne stopamo pred to vprašanje nepripravljeni, saj je to že večletna debata naših občnih zborov in ne manj tudi vseh drugih ljubiteljev naših planin. Pri tej priliki izrekamo pristržno hvalo gospodu stavbenemu podjetniku Golograncu, ki nam je napravil načrte in proračun za novo stavbo pri Piskerniku brezplačno. (Konec prih.)

Darila Osrednjemu odboru S. P. D. Darovali so mu od 1. I. 1924 do 30. IV. 1924 sledeči dobrotniki: Kreditni zavod za trg. in obrt Din 1000.—, Slavenska banka — Ljubljana, Din 1000.—, Ljubljanska kreditna banka Din 6000.—, Trgovska banka Din 1000.—, Jadranska banka Din 1000.—, Kmetska posojilnica na Vrhniki Din 250.—, Josip Kunaver, Ljubljana Din 24.—, Vlado Andrašević, Zagreb Din 14.—, Dr. Svetislav Popović, min. saobraćaja, Beograd Din 60.—, Neimenovani Din 1000.—, Zdravstveni odsek za Slovenijo — Ljubljana Din 3000.—, Neimenovani Din 13.— V imenu celokupnega S. P. D. izreka Osrednji odbor gori navedenim velikodušnim dobrotnikom prisrčno zahvalo.

Naše slike: 1.) Hotel Zlatorog ob Bohinjskem jezeru nam je vsem dobro znan. Ko ga je prevzelo društvo in še bolj potem, ko je med vojsko v njem gospodarilo vojaštvo, ga je bilo treba popravljati in prenavljati, pri tem pa tudi gmotno veliko žrtvovati. A naš trud ni bil zaman. Danes je lična stavba urejena, svet okoli hotela očiščen, izginile so barake, izginili sledovi vojaške zasedbe, naokrog zasajeni vrt se bujno razrašča. — V tem položaju ga nam kaže naša slika. Pogled je obrnjen proti jugozahodu — v temni kot, koder je prehod čez Škrbino v Tolmin. Na desno se dviguje odsekana stena širokega Mokrega vrha (1849 m), na levo iznad gozdov Konjskega vrha zasneženi Migovec (1893 m). V ospredju med njima je široka usedlina, ki obeta lahek prehod. Toda to je zmota; tam stopi glavni greben v ozadje in vidna sta le beli vrh Velike Škrbine (2054 m) in zobčasta Podrta gora (2050 m); med njiju stenami se pa vzpenja v višočino 1905 m ostra zareza prelaza Škrbine (na sliki nevidna). — 2.) V tekstu: † Ante Lenarčič stran 133.

Od uredništva. Obilica tekočega in obveznega gradiva nas je prisilila, da smo morali odložiti več prispevkov in poročil (med njimi poročilo o zborovanju delegatov in občnem zboru Osrednjega društva, ki je bil zaključen dne 20. maja) ter da še vedno nismo mogli pričeti z objavljanjem že pripravljenega pregleda o pokretu planinstva pri bratskih, sorodnih in tujih narodih.

Ponovno tudi opozarjamo, da uredništvo nima posla z upravo našega »Vestnika« (z naročnino, reklamacijami i. dr.); uprava Plan. Vestnika je pri Osrednjem odboru SPD v Ljubljani; edino uredništvo (roko-pisi, sploh spisi, namenjeni za objavo v »Vestniku«) je v Mariboru.

Vsebina: Dr. Klement Jug: Plezalne ture v vzhodnih Julijskih in v Kamniških planinah (str. 121.) — Janko Mlakar: V Visokih Turah (str. 127.) — Nesreča pod Triglavom († Ante Lenarčič) (str. 132.) — Čez hrib in dol: Izpod Triglava (F. Š., str. 134.) — Obzor: Prva izložba Srpskog Planinskog Društva v Beogradu (Dušan Jelkić in T., str. 137); Patron planincev — Sv. Bernard (str. 140.) — Spomin iz svetovne vojne (str. 140.) — Društvene vesti: Članstvo S. P. D., Statistika članov in naročnikov Osrednjega odbora S. P. D. 1923, Savinjske podružnice S. P. D. občni zbor (str. 141.) — Darila Osrednjemu odboru S. P. D. (str. 144.) — Naše slike: Hotel Zlatorog ob Bohinjskem jezeru (na prilogi). — † Ante Lenarčič (v tekstu str. 133).

Urednik dr. Josip Tominšek v Mariboru. — Izdaja in zalaga Slovensko Planinsko Društvo v Ljubljani (Osrednji odbor). — Tisk tiskarne M. Hrovatin v Ljubljani.

S poti skozi Kot — pogled na Rjavino

Fot. prof. Janko Ravnik